

OP MILIEU HEB IK HELEMAAL NIKS TEGEN

Gerda Allersma

In Noorderlaren woont boer Lammert Dikkema (43) die samen met zijn vrouw Annie Dikkema-Sants (40) percelen land pacht van Het Groninger Landschap en Staatsbosbeheer. Voor het gebruik van deze gronden gelden beperkende maatregelen, die het echtpaar Dikkema als belemmeringen ziet voor een goede bedrijfsvoering.

L.D.: "Dat milieu dat vind ik allemaal wel goed, maar ze gaan veel te ver. Ze maken het de boer onmogelijk, daar zit het hem nu net even, milieu mag er gerust zijn. Daar heb ik helemaal niks op tegen, maar ze moeten de boer niet in de steek laten. Zoals ze nu doen, laten ze de boeren gewoon in de steek. De boer kan niks meer beginnen. Je hebt percelen, daar moet de mest vóór 15 maart op, dat is hier in de polder onmogelijk want dan is het veel te nat. Dus gebeurt het niet. Vóór 15 maart is net zo erg als helemaal niet. Dan kunnen ze net zo goed zeggen dat er niets op mag, dan weet je waar je aan toe bent."

Wat vindt u van houtwallen?

L.D.: "Die vind ik mooi en als ze die willen behouden dan vind ik dat best."

Maar 't kost wel geld?

L.D.: "Ja, . . . het kost geld als je hooien wilt onder die wallen, want het hooi wil er niet drogen."

Moet dat vergoed worden of moet de boer dat betalen?

L.D.: "Ach, je kunt overal wel vergoeding voor vragen. Als ze de bomen op tijd snoeien en de afrastering onderhouden dan vind ik het best. Maar 't moet geen wilde boel worden. De bomen moeten niet overal over het land heen steken. Maar bij de buurman staan van die oude bomen, zulke bomen moeten ze op snoeien. Dat zeiden wij ook tegen de eigenaar, maar hij mag met

Annie en Lammert Dikkema

geen zaag aan die boompjes komen. Er mag helemaal niets gebeuren. Ik vind dat een 'stroekenboel', dat moet worden opgesnoeid."

Vindt u een bedrijf met gesubsidieerde houtwallen wel 'gezond'?

L.D.: "Als je boer bent en je hebt geen wallen dan is dat ideaal. En als je een mooi oppervlakte land hebt, dan moeten ze niet beginnen met daar houtwallen tussen te zetten. Daar ben ik niet voor, maar als ze ze willen opknappen op die plaatsen waar ze altijd geweest zijn, dan is 't mij best."

A.D.S.: "Het is voor het vee ook nog wel eens lekker, op warme dagen. Ze zoeken dan de schaduw van de wallen op."

Vindt u dat het landschap wat parkachtig moet zijn?

L.D.: "Ja, die rotzooi maar laten groeien, zoals bij Het Groninger Landschap, daar ben ik op tegen. Brandnetel, fluitekruid en ridderbladen en zo, als daar niets aan ge-

daan wordt, dan waaien de zaden over en komt het land van de boer, dat er naast ligt er onder te zitten. Maar ja, dat wil het Milieu, je mag niet meer sproeien. Maar je moet sproeien, anders kom je er onder te zitten. Dat hebben we gezien bij de buurman. Die heeft percelen van Het Groninger Landschap. Als je dat bij zomerdag ziet, dat is een verschrikking. Maar de boeren die er land naast hebben zitten er ook mee. Die moeten ieder jaar sproeien. Ze hebben heel veel onkosten als ze zo 'n perceel tegen ridderbladen moeten sproeien."

A.D.S.: "Dat komt doordat ze hier en daar een stukje kopen. Als ze ridderbladen willen laten groeien, dan moeten ze achterin de polder gaan zitten."

Geniet u van het Stroomdallandschap van de Drentse A, met de orchideeën?

L.D.: "Het Stroomdal dat is wel mooi, dat is een groot stuk. Orchideeën heb ik er nooit gezien."

Maar u denkt aan uw bedrijf?

L.D.: "Ja daar zitten wij nu eenmaal mee,

maar als ze mijn bedrijf willen hebben en ze willen mij onderhouden, dan is mij dat best."

U voelt wel voor de boer als parkwachter?

L.D.: "Ik wil geen verplichtingen. Ik betaal liever veel meer voor een goed perceel, maar je kunt niet aan een goed perceel komen, er is geen land. Bovendien is het nu een ander verhaal. We moeten 40.000 liter melk inleveren. We geven nu geen krachtvoer meer. Zo proberen we de melkproductie te laten zakken en hebben we niet de onkosten van de brokjes. Zo wil ik proberen in evenwicht te blijven. 't Kan wel zijn dat het voor de koe beter is, dan met al dat krachtvoer."

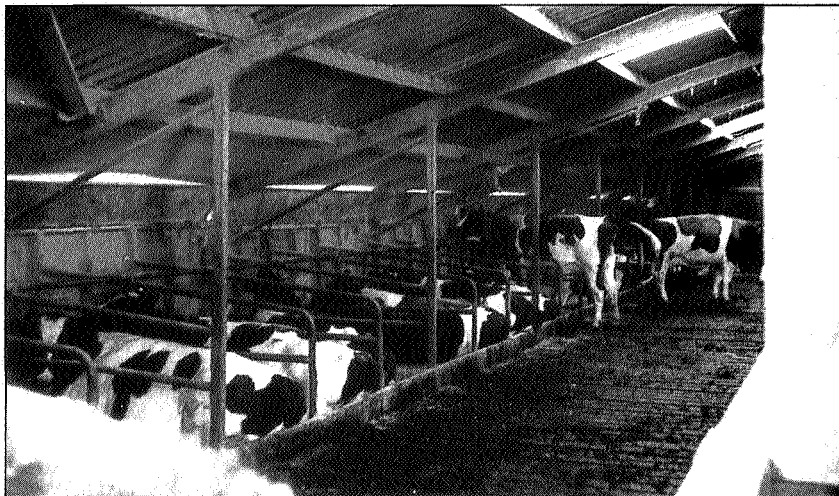
Drinkdobbe

Wat vindt u van de nivellering van het landschap?

L.D.: "Vroeger was hier een drinkdobbe die van mij wel had mogen blijven. Voor de koeien was die dobbe mooi. Nu hebben ze daar bomen geplant. Dat vind ik lang zo mooi niet. Er zat van alles in die dobbe. Er zwommen eenden en er zaten nesten en de koeien van drie eigenaren konden er drinken."

Moet men meer gebruik maken van de kennis in de streek?

L.D.: "Ja, zeker. Het gebeurt allemaal op kantoor en op papier vinden ze 't mooi. Dat is hier ook zo met die vogeltjesboel en met de vogelwet. Daar ben ik niet op tegen. Wij hebben hier zwanen en die zoeken de mooiste stukjes uit met kort gras en in die stukken die Het Groninger Landschap laat groeien zie je die vogels niet. Daar is het beheer op andere vogels gericht. Als je zo 'n koppel van zwanen hebt en je gaat straks maaien, dan komen de keutels tussen het maaisel. Er is geen koe die dat maaisel vreten wil. En moet je kijken wat zo 'n koppel van 100-200 zwanen opvreet. Dan zeg je, zo kan het niet langer. Schiet ze dan maar af.

Bedrijf Dikkema te Onnen

Zo begin je dan te denken. Je kunt ze wel verjagen, maar dan zit de buurman er mee. Subsidie helpt daar niet voldoende voor, want de schade is niet in geld uit te drukken. Je moet niet alleen naar de schade kijken, maar ook naar het verdriet dat je er van hebt. Er komen steeds meer zwanen, duizenden, vreselijk." A.D.S.: "Toen er nog een paar kwamen was het nog leuk. Dan zeiden we, moet je eens kijken wat een mooie grote vogels. Maar nu is dat anders. Als je geen boer was dan zou je zeggen die lopen daar mooi, maar nu denk je steeds dat het je concurrenten zijn."

Vogeltjesland

Zou u samen met Het Groninger Landschap naar een oplossing willen zoeken?

L.D.: "Als je de percelen van Het Groninger Landschap zou mogen scheuren en inzaaien, dan bleven de zwanen daar en kwa-

men ze niet naar voren, maar dan moet de koppel niet groter worden. Ik zou er niet speciaal heen gaan. We zitten de hele zomer al in de polder. Er wordt bij ons niet zo op vogels gelet. Ze komen hier wel met verrekijkers. Wij hebben in de polder een stuk land en aan beide kanten ligt Groninger Landschap naast ons: Het is daar zo nat dat het water uit de sloten over het land stroomt. Andere boeren maken zich er niet zo druk meer over, omdat het toch vogeltjesland wordt. Maar ik heb vorig jaar, toen het water was gezakt een geul gegraven, om het water van het land af de sloot in te laten lopen. Toen stond er iemand met een verrekijker te kijken, want daar zwemmen allemaal mooie eenden en vogels. Er zit van alles, 't is er hartstikke mooi. Dat is mij best, maar voordat ik weer thuis was, was mijn geul al weer dicht."